

**НАРЕДБА № 4 ОТ 30 МАЙ 2018 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗПЛАЩАНЕ,
НАМАЛЯВАНЕ ИЛИ ОТКАЗ ЗА ИЗПЛАЩАНЕ, ИЛИ ЗА ОТТЕГЛЯНЕ НА
ИЗПЛАТЕНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ЗА МЕРКИТЕ И ПОДМЕРКИТЕ ПО ЧЛ.
9Б, Т. 2 ОТ ЗАКОНА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ
ПРОИЗВОДИТЕЛИ**

Издадена от министъра на земеделието, храните и горите

Обн. ДВ. бр.48 от 8 Юни 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.74 от 20 Септември 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.64 от 18 Юли 2020г., доп. ДВ. бр.108 от 22 Декември 2020г., доп. ДВ. бр.34 от 23 Април 2021г., доп. ДВ. бр.83 от 5 Октомври 2021г.

In order to view this page you need Adobe Flash Player 9 (or higher) equivalent support!

**Глава първа.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат условията и редът за:

1. изплащане на финансовата помощ;
2. намаляване на финансовата помощ;
3. отказ за изплащане на финансовата помощ;
4. оттегляне на изплатената финансова помощ.

(2) Изплащането на финансовата помощ обхваща и действията по чл. 48, параграфи 3, 4 и 5 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 на Комисията от 17 юли 2014 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол, мерките за развитие на селските райони и кръстосаното съответствие (ОВ, L 255/18 от 28 август 2014 г.), наричан по-нататък "Регламент № 809/2014".

(3) Наредбата се прилага за мерките и подмерките от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. (ПРСР 2014 - 2020 г.) по чл. 9б, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП).

Чл. 2. Всички уведомления и издаваните от Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция (ДФЗ - РА), решения по реда и условията на тази наредба се изпращат чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) посредством електронния профил на бенефициента, създаден от ДФЗ - РА, по реда на чл. 29 от Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН (ДВ, бр. 76 от 2016 г.).

**Глава втора.
УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ИЗПЛАЩАНЕ НА ФИНАНСОВАТА ПОМОЩ**

**Раздел I.
Плащания и искане за плащане**

Чл. 3. (1) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, извършва плащания въз основа на искане на бенефициент, подадено по реда на тази наредба, на основание сключен административен договор или заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

(2) Плащанията по ал. 1 могат да бъдат авансови, междинни, окончателни или плащания съгласно приложение № 1.

Чл. 4. (1) Искането за плащане се подава от бенефициента чрез ИСУН по образец, под формата на електронен формуляр, публикуван в ИСУН с приложения към него изискуеми документи, съгласно документите по чл. 26 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ).

(2) По проекти за вътрешнотериториално или транснационално сътрудничество по подмярка 19.3 "Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи" от мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" ПРСР 2014 - 2020 г. бенефициентът подава общо искане за плащане за разходите на партньорите по проекта съгласно документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ.

Чл. 5. (1) Всички срокове за разглеждане на искания за плащане започват да текат за ДФЗ - РА, от датата на изпращането им от бенефициента в ИСУН.

(2) Всички срокове, посочени в уведомленията и решенията на ДФЗ - РА, започват да текат от датата на изпращането им в ИСУН.

(3) Предвидените срокове за разглеждане на исканията за плащане спират да текат от изпращане на уведомление за представяне на изискуеми документи и информация до датата на представянето им, съответно до изтичане на срока за представянето им, както и в други случаи, предвидени в тази наредба.

Чл. 6. Документите, приложения към исканията за плащане, както и тези, представени от бенефициентите в резултат на допълнително искане от ДФЗ - РА, се представят на български език. Когато оригиналният документ е изготвен на чужд език, той трябва да бъде придружен с превод на български език, извършен от заклет преводач, а когато документът е официален по смисъла на Гражданския процесуален кодекс - да бъде легализиран или с апостил. Когато държавата, от която произхожда документът, е страна по Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранни публични актове, ратифицирана със закон (ДВ, бр. 47 от 2000 г.), и има договор за правна помощ с Република България, освобождаващ документите от легализация, документът трябва да е представен съгласно режима на двустранния договор.

Чл. 6а. (Нов - ДВ, бр. 74 от 2019 г., в сила от 20.09.2019 г.) (1) При използване на опростени разходи в съответствие с чл. 67, параграф 1, букви "б" и "в" от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, 347 от 20 декември 2013 г.) се използват стойностите, определени в ПРСР 2014 - 2020 г.

(2) При използване на опростени разходи за подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за Водено от общностите местно развитие" на мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" се прилага приложение № 1а.

Раздел II. Авансово плащане

Чл. 7. (1) Искане за авансово плащане се подава по образца по чл. 4, ал. 1 и към него се прилагат документите съгласно приложение № 2.

(2) Искането по ал. 1 се подава от бенефициента в срок не по-рано от 10 дни от сключване на административния договор, съответно издаване на заповедта за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, и не по-късно от шест месеца преди изтичане на крайния срок за изпълнение на одобрения проект, посочен в административния договор или заповедта за предоставяне на финансова помощ, освен когато в Условиата за изпълнение на одобрените проекти по чл. 26 от ЗУСЕСИФ е предвиден друг срок.

(3) Минималният и максималният размер, както и допустимият брой на авансовите плащания през периода на изпълнение на одобрен проект се определят с Условиата за изпълнение на одобрените проекти по чл. 26 от ЗУСЕСИФ.

Чл. 8. (1) Бенефициентът представя обезпечение по авансово плащане под формата на:

1. безусловна и неотменима банкова гаранция в полза на ДФЗ - РА, по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ - РА, и публикуван на [електронната страница](#) на ДФЗ - РА;

2. запис на заповед "без протест" и "без разноски" по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ - РА, и публикуван на [електронната страница](#) на ДФЗ - РА.

(2) Видът на допустимото обезпечение за всяка от мерките и подмерките по чл. 9б, т. 2 от ЗПЗП се посочва в документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ.

(3) Обезпечението по ал. 1 трябва да е:

1. със срок на валидност, равен на срока за изпълнение на одобрения проект, посочен в административния договор или в заповедта за предоставяне на финансова помощ, удължен с шест месеца;

2. в размер сто процента от размера на авансовото плащане.

(4) Обезпечението се освобождава изцяло от ДФЗ - РА, до четиринадесет дни от датата, на която ДФЗ - РА, установи, че размерът на подлежащата на изплащане финансова помощ по подадено искане за междинно и/или окончателно плащане надхвърля размера на авансовото плащане.

(5) Когато размерът на подлежащата на изплащане финансова помощ по ал. 4 не надхвърля размера на авансовото плащане, обезпечението може да бъде заменено с друго, покриващо остатъка на авансовото плащане.

Чл. 9. В срок до седем дни от подаване на искането за авансово плащане бенефициентът представя оригиналния екземпляр на приложеното обезпечение в областната дирекция на Държавен фонд "Земеделие" по чл. 44 от Устройствения правилник на Държавен фонд "Земеделие".

Чл. 10. Когато към искането за плащане не са приложени документите съгласно приложение № 2 или е представено обезпечение, което не отговаря на изискванията по чл. 8, или бенефициентът не е изпълнил задължението си по чл. 9, ДФЗ - РА, му изпраща уведомление, като предоставя срок от 15 дни за отстраняване на констатираните пропуски или несъответствия.

Чл. 11. (1) (Предишен текст на чл. 11 - ДВ, бр. 34 от 2021 г., в сила от 23.04.2021 г.) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, извършва авансово плащане в срок до 30 дни от датата на подаване на искане за авансово плащане, когато са изпълнени всички изисквания за извършване на плащането, посочени в тази наредба.

(2) (Нова - ДВ, бр. 34 от 2021 г., в сила от 23.04.2021 г.) Срокът по ал. 1 спира да тече, когато:

1. Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, е изискала от бенефициента документи и/или данни по чл. 10 - за периода от изпращане на уведомлението до представяне на изисканите документи и/или данни, а когато такива не са представени - до изтичане на указания в уведомлението срок;

2. са представени документи, от които възниква съмнение за нередност, което налага извършването на допълнителни проверки от специализирано структурно звено към ДФЗ - РА - за период не по-дълъг от три месеца;

3. в случаите по т. 2 възникнат съмнения за измама и бъде сезирана прокуратурата от ДФЗ - РА, или е образувано досъдебно производство, от чийто изход зависи произнасянето по искането за плащане - за периода до постановяване на влязъл в сила акт на компетентния орган;

4. се установи необходимост от изискване от ДФЗ - РА, на становище или информация от други органи или институции - за периода от изпращане на искането за предоставяне на становище или информация до датата на получаването им от ДФЗ - РА.

(3) (Нова - ДВ, бр. 34 от 2021 г., в сила от 23.04.2021 г.) В случаите по ал. 2, т. 2 ДФЗ - РА, изпраща уведомление до бенефициента за спирането на срока по ал. 1, като посочва мотивите за това.

Чл. 12. В срока по чл. 11 ДФЗ - РА, отказва да извърши изцяло или частично авансовото плащане, когато:

1. не са изпълнени условията или сроковете по чл. 7;
2. не е представено обезпечение съгласно чл. 8 или размерът на представеното обезпечение не покрива пълния размер на заявеното авансово плащане;
3. бенефициентът не отстрани пропуските или несъответствията в срока по чл. 10;
4. по отношение на бенефициента е налице основание за отстраняване по чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ.

Раздел III. Междинно и окончателно плащане

Чл. 13. (1) Бенефициентът може да подаде искане за междинно плащане, когато е предвидено в административния договор или в заповедта за предоставяне на финансова помощ.

(2) Допустимият брой на междинните плащания за периода на изпълнение на одобрения проект се определя с Условията за изпълнение на одобрените проекти по чл. 26 от ЗУСЕСИФ.

Чл. 14. (1) Бенефициентът подава искане за междинно плащане по образца по чл. 4, ал. 1 и прилага документите, определени в Условията за изпълнение на одобрените проекти по чл. 26 от ЗУСЕСИФ.

(2) Бенефициентът има право да подава искане за междинно плащане в срок до четири месеца преди изтичане на крайния срок за изпълнение на одобрения проект, посочен в административния договор или в заповедта за предоставяне на финансова помощ, доколкото в документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ не е предвидено друго.

(3) Междинно плащане е допустимо за одобрена обособена част от одобрения проект или съгласно Условията за изпълнение на одобрените проекти по чл. 26 от ЗУСЕСИФ.

(4) Документите по ал. 1 се представят във формат, определен в Условията за изпълнение на одобрените проекти по чл. 26 от ЗУСЕСИФ.

(5) Общият размер на допустимите междинни плащания се определя в Условията за изпълнение на одобрените проекти по чл. 26 от ЗУСЕСИФ.

Чл. 15. (1) Бенефициентът подава искане за окончателно плащане по образца по чл. 4, ал. 1 и прилага документите съгласно Условията за изпълнение на одобрените проекти по чл. 26 от ЗУСЕСИФ след изпълнение на одобрения проект в срока, посочен в административния договор или в заповедта за предоставяне на финансова помощ.

(2) Документите по ал. 1 се представят във формат, определен в Условията за изпълнение на одобрените проекти по чл. 26 от ЗУСЕСИФ.

Чл. 16. (1) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, извършва проверка за съответствие на представените документи с изискуемите по чл. 14, ал. 1 или чл. 15, ал. 1 в срок до седем дни от подаване на искане за междинно или окончателно плащане.

(2) Когато при проверката по ал. 1 се установи, че към искането за плащане не са приложени изискуеми документи, ДФЗ - РА, изпраща на бенефициента уведомление и му предоставя срок от 15 дни за отстраняване на констатираните пропуски.

(3) Разплащателната агенция разглежда искането за плащане въз основа на приложените към него документи, включително и допълнително представените в срока по ал. 2.

Чл. 17. (1) В срок до 90 дни от подаване на искането за плащане ДФЗ - РА, проверява заявените данни и други обстоятелства, свързани с искането за плащане, за установяване спазване на критериите за допустимост и другите задължения на бенефициента, посочени в Условието за изпълнение на одобрените проекти по чл. 26 от ЗУСЕСИФ и в административния договор или в заповедта за предоставяне на финансова помощ.

(2) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, може да извърши проверка на място за установяване на фактическото съответствие с представените документи и заявените данни, за което изпраща уведомление чрез ИСУН до бенефициента за датата и часа на предстоящата проверка, освен в случаите по чл. 25 от Регламент за изпълнение № 809/2014.

(3) Проверката се извършва в присъствието на бенефициента или на упълномощен негов представител или в присъствието на свидетел, ако бенефициентът или упълномощен от него представител не се е явил на датата и часа по ал. 2.

(4) След приключване на проверката на място се съставя доклад за проверка, който се подписва от длъжностното лице, което го е изготвило, и от бенефициента или от упълномощен негов представител, който има право да напише в протокола обяснения и възражения по направените констатации.

(5) Докладът по ал. 4 се съставя в два еднообразни екземпляра, като един се предоставя на бенефициента или на упълномощения негов представител. Когато на проверката не се е явил бенефициентът или упълномощено от него лице, докладът се подписва от длъжностното лице, което го е изготвило, вписват се данни за присъстващия свидетел и се изпраща на бенефициента.

(6) В срок до 15 дни от предоставянето, съответно от изпращането на доклада за проверка на място, бенефициентът или негов упълномощен представител може да направи възражения и да даде обяснения по направените констатации.

(7) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, може да извършва посещение на място като част от проверката по ал. 1, за което се прилагат съответно условията по ал. 2 и 3.

(8) В срока по ал. 1 ДФЗ - РА, определя размера на допустимите разходи и изплаща или мотивирано отказва изплащането на междинното или окончателното плащане.

Чл. 18. (1) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, изпраща уведомление до бенефициента, когато при извършване на проверките по чл. 17 установи някое от следните обстоятелства:

1. нередовност или непълнота на представен документ или неяснота на данните в него;

2. необходимост от представяне на допълнителни данни и/или документи извън непредставените документи по чл. 16, ал. 2.

(2) Бенефициентът е длъжен да представи изисканите по ал. 1 документи и/или данни в срок до 15 дни от изпращане на уведомлението.

(3) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, разглежда само документи и/или данни, които са представени по реда на чл. 2, с изключение на случаите, изрично предвидени в тази наредба.

(4) Срокът по чл. 17, ал. 1 спира да тече, когато:

1. Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, е изисквала от бенефициента документи и/или данни по ал. 1 и по чл. 16, ал. 2 - за периода от изпращане на уведомлението до представяне на изисканите документи и/или данни, а когато такива не са представени - до изтичане на указания в уведомлението срок;

2. при проверките по чл. 17 са събрани данни и/или са представени документи, от които възниква съмнение за нередност, което налага извършването на допълнителни проверки от специализирано структурно звено към ДФЗ - РА - за период не по-дълъг от три месеца;

3. в резултат на допълнителните проверки по т. 2 възникнат съмнения за измама и бъде сезирана прокуратурата от ДФЗ - РА, или е образувано досъдебно производство, от чийто изход зависи произнасянето по искането за плащане - за периода до постановяване на влязъл в сила акт на компетентния орган;

4. при проверките по чл. 17 се установи необходимост от изискване от ДФЗ - РА, на становище или информация от други органи или институции - за периода от изпращане на искането за предоставяне на становище или информация до датата на получаването им от ДФЗ - РА;

5. се провежда контролна проверка въз основа на Приложение I, т. 4 от Делегиран регламент (ЕС) № 907/2014 на Комисията от 11 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с разплащателните агенции и други органи, финансовото управление, уравниването на сметки, обезпеченията и

използването на еврото (ОВ, L 255/18 от 28 август 2014 г.), наричан по-нататък "Делегиран регламент (ЕС) № 907/2014" - за един месец.

(5) В случаите по ал. 4, т. 2 ДФЗ - РА, изпраща уведомление до бенефициента за спирането на срока по чл. 17, ал. 1, като посочва мотивите за това.

Чл. 19. (1) Бенефициентът може по всяко време да оттегли изцяло или частично искането за авансово, междинно или окончателно плащане и приложените към него документи. Оттеглянето поставя бенефициента в положението, в което се е намирал преди подаването на искането за плащане, на приложените към него документи или на част от тях.

(2) Не се разрешава оттегляне на документи по ал. 1 или частта от тях, засегната от неспазването, когато е налице някое от следните обстоятелства:

1. бенефициентът е уведомен от ДФЗ - РА, за констатирано неспазване на критерий за допустимост, ангажимент или друго задължение на бенефициента в приложените към искането за плащане документи или в допълнително представените такива;

2. бенефициентът е уведомен от ДФЗ - РА, за намерението и да извърши проверка/посещение на място;

3. при проверката/посещението на място се установи неспазване на критерий за допустимост, ангажимент или друго задължение на бенефициента.

(3) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, изпраща уведомление до бенефициента за допустимостта на направеното искане за оттегляне.

(4) При оттегляне на искане за плащане, което не попада в хипотезата на ал. 2, бенефициентът има право да подаде ново искане за плащане до изтичане на крайния срок за това, посочен в административния договор, респ. в заповедта за предоставяне на финансова помощ.

Чл. 20. (1) Исканията за авансово, междинно или окончателно плащане и приложените към тях документи могат да бъдат коригирани по всяко време след подаването им в случай на очевидни грешки, признати от ДФЗ - РА, въз основа на цялостна преценка на конкретния случай и при условие, че бенефициентът е действал добросъвестно.

(2) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, може да признае очевидни грешки само ако те могат да бъдат непосредствено установени при техническа проверка на информацията, съдържаща се в документите по ал. 1, за което уведомява бенефициента с акта, с който се произнася по искането за плащане.

(3) Не се допуска коригиране на искане за плащане и приложените към него документи извън случаите по ал. 2.

Раздел IV.

Специфични условия за плащания по подмярка 6.1 "Стартова помощ за млади земеделски стопани", подмярка 6.3 "Стартова помощ за развитието на малки стопанства" от мярка 6 "Развитие на стопанства и предприятия" и мярка 9 "Създаване на групи и организации на производителите" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.

Чл. 21. (1) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, извършва плащанията за подмярка 6.1 "Стартова помощ за млади земеделски стопани" и подмярка 6.3 "Стартова помощ за развитието на малки стопанства" от мярка 6 "Развитие на стопанства и предприятия" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. по следния ред:

1. първо плащане - въз основа на сключен административен договор;

2. второ плащане - въз основа на подадено искане за второ плащане.

(2) Първото плащане е в размер, определен в Условието за изпълнение на одобрените проекти по чл. 26 от ЗУСЕСИФ, и се извършва от Разплащателната агенция в срок до два месеца от сключване на административния договор.

(3) Когато при кандидатстване земеделският стопанин доказва икономическия размер на стопанството с намерение за засаждане/засяване на земеделски култури през текущата стопанска година спрямо датата на подаване на проектно предложение, ДФЗ - РА, извършва проверка или посещение на място и ако установи спазване на заложените в одобрения бизнес

план срокове за засяване/засаждане на земеделските култури, извършва първото плащане в срок до един месец от извършване на проверката или посещението.

(4) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, извършва второто плащане в срока и след извършване на проверките по чл. 17 и при спазване на чл. 18.

(5) Искането за второто плащане и приложените към него документи могат да се оттеглят и коригират по реда на чл. 19 и 20.

Чл. 22. (1) Когато бенефициент по подмерките по чл. 21, ал. 1 е юридическо лице, ДФЗ - РА, извършва първото плащане след сключването на договор за поръчителство между РА и собственика/собствениците на капитала на дружеството бенефициент или членовете на кооперацията. За сключване на договора за поръчителство поръчителите трябва да представят документите съгласно приложение № 3.

(2) Договорът за поръчителство между РА и собственика/собствениците на капитала на дружеството бенефициент или членовете на кооперацията съдържа задължение на поръчителя/ите неотменимо и безусловно да отговаря/т за изпълнение на задължението на бенефициента да възстанови получената по административния договор финансова помощ. Срокът за задължението по договора за поръчителство трябва да покрива период от пет години считано от датата на сключване на административния договор, удължен с шест месеца.

(3) Поръчителят/поръчителите трябва да се яви/ят пред съответната областна дирекция на Държавен фонд "Земеделие" в срок до 14 дни от сключване на административния договор за подписване на договора за поръчителство.

(4) Когато лицата по ал. 1 откажат да подпишат договора за поръчителство или не се явят в срока по ал. 3, административният договор се прекратява едностранно и без предизвестие от изпълнителния директор на ДФЗ - РА, а при делегиране - от директора на съответната областна дирекция на Държавен фонд "Земеделие".

(5) Когато поръчителят/поръчителите не се явят за подписване на договора за поръчителство в срока по ал. 3 по уважителни причини, срокът по чл. 21, ал. 2 спира да тече за времето на забавата.

Чл. 23. (1) Бенефициентите по мярка 9 "Създаване на групи и организации на производителите" подават искане за годишно плащане ежегодно в сроковете, определени в административния договор. Първото искане за плащане може да бъде подадено и при условията и сроковете, определени в Условията за изпълнение на одобрените проекти.

(2) Размерът на годишното плащане не може да надвишава 10 % от стойността на годишната пазарна продукция, предлагана на пазара от групата или организацията на производители, и не може да надхвърля левовата равностойност на 100 000 евро.

(3) Плащането за последната година се извършва при условие, че бенефициентът е изпълнил коректно одобрения бизнес план.

(4) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, извършва годишно плащане в срока и след извършване на проверките по чл. 17 и при спазване на чл. 18.

(5) Искането за годишно плащане и приложените към него документи могат да се оттеглят и коригират по реда на чл. 19 и 20.

Чл. 24. (1) Бенефициентите по мярка 16.1 "Сътрудничество" подават искане за годишно плащане, свързано с разходи за функциониране на оперативната група, ежегодно в сроковете, определени в административния договор.

(2) Исканията за плащане, свързани с изпълнение на иновативния проект, се подават при условията и по реда на раздел II и раздел III.

(3) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, извършва годишно плащане в срока и след извършване на проверките по чл. 17 и при спазване на чл. 18.

(4) Искането за годишно плащане и приложените към него документи могат да се оттеглят и коригират по реда на чл. 19 и 20.

Глава трета.

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА НАМАЛЯВАНЕ И ОТКАЗ ЗА ИЗПЛАЩАНЕ НА ФИНАНСОВАТА ПОМОЩ

Чл. 25. (1) Размерът на дължимите на бенефициентите плащания се изчислява въз основа на приетите за допустими и реално извършени разходи след извършване на проверките по чл. 17 и при спазване на чл. 63 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 и на чл. 35 от Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014 на Комисията от 11 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол и условията за отказ или оттегляне на плащанията и административните санкции, приложими към директните плащания, подпомагането на развитието на селските райони и кръстосаното съответствие, наричан по-нататък "Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014".

(2) АLINEЯ първа не се прилага за финансовата помощ, отпускана под някоя от формите, посочени в чл. 67, § 1, букви "б", "в" и "г" от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета.

Чл. 26. (1) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, отказва изцяло безвъзмездната финансова помощ и оттегля вече изплатената, когато:

1. бенефициентът не подаде заявка за окончателно или второ плащане в крайния срок, посочен в административния договор или в заповедта за предоставяне на финансова помощ;
2. в случаите по чл. 39, ал. 4 от ЗУСЕСИФ, когато това е приложимо за съответната мярка или подмярка по чл. 96, т. 2 от ЗПЗП;
3. бенефициентът не стартира изпълнението на одобрения проект в определения в административния договор срок, ако това е изрично посочено в административния договор.

(2) В случаите по ал. 1 бенефициентът няма право да подава искане за плащане.

(3) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2020 г.) Държавен фонд "Земеделие" оттегля изплатената финансова помощ и в случаите по чл. 27, ал. 1, когато отказва изцяло изплащане на финансова помощ.

Чл. 27. (1) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, отказва изцяло или частично изплащането на финансовата помощ, когато:

1. въз основа на резултатите от извършени проверки по чл. 17 и констатациите в докладите за проверка установи нередовност на документите или непълнота или неяснота на заявените данни и посочените факти, както и когато бенефициентът не ги отстрани и не представи изисканите му документи в срока по чл. 16, ал. 2, съответно - по чл. 18, ал. 2;
2. одобреният проект е изпълнен неточно, включително когато бенефициентът е придобил активи и/или изпълнил дейности - предмет на подпомагането, с технически параметри, различни от одобрените от ДФЗ - РА, или от Управляващия орган на ПРСР 2014 - 2020 г. или в отклонение от количествено-стойностна сметка, когато констатираните различия/отклонения водят до недопустимост или необоснованост на заявените за подпомагане дейности или разходи, или засягат основната цел на проекта, или променят предназначението на инвестицията, съгласно одобрения проект, или водят до несъответствие с целите, дейностите, изискванията и критериите за оценка, определени в документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ и/или в административния договор, съответно заповедта за предоставяне на финансова помощ;
3. одобреният проект не е изпълнен изцяло в крайния срок, посочен в административния договор или в заповедта за предоставяне на финансова помощ;
4. активите, предмет на подпомагане, не се използват съгласно предназначението и при условията, посочени в одобрения проект;
5. дейностите, разходите и/или извършените плащания, свързани с предмета на инвестицията, са направени преди датата на подаване на формуляра за кандидатстване, с изключение на разходите, за които в документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ е предвидено, че това е допустимо;
6. заявените за възстановяване разходи не отговарят на някое от следните условия:
 - а) да са извършени срещу съответните разходооправдателни документи - фактури и/или други документи с еквивалентна доказателствена стойност;
 - б) да са действително извършени и платени на избрания от бенефициента и одобрен от предоставящия финансовата помощ орган изпълнител/доставчик, съответно на лице, което се явява оправомощено да получи плащането по силата на договор или нормативен акт;

в) да са извършени в парична форма и платени по банков път (протоколи или други документи, удостоверяващи извършено прихващане между бенефициента и трети лица, не се приемат като доказателства за извършено плащане), с изключение на тези, разрешени за плащане в брой, съгласно документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ;

г) да са отразени в счетоводната и данъчната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система и да могат да се проследят въз основа на ефективно функционираща одитна пътека;

д) да не са финансирани по друг проект, програма или друга схема, финансирана от публични средства, средства от националния бюджет и/или от бюджета на Общността, включително чрез скрити форми на държавно подпомагане;

е) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2020 г.) да са извършени в съответствие с принципите за добро финансово управление съгласно Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ, L 193 от 30.7.2018);

7. бенефициентът е представил неверни сведения с цел да получи подпомагане или поради небрежност е пропуснал да предостави необходимата информация;

8. към датата на подаване на искането за окончателно или второ плащане бенефициентът не е удостоверил с надлежен документ постигането на съответния стандарт, когато това е предвидено като изискване в Условието за изпълнение на проектите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ или в административния договор;

9. бенефициентът не е изпълнил задължението си да поддържа съответствие с критериите за подбор, по които проектното му предложение е било оценено, освен ако друго не е посочено в документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ; когато неизпълнението е по отношение на критерий за подбор, който е станал основание за избора му пред останалите кандидати в съответния прием, и броят на точките, на които проектът на бенефициента отговаря, е по-малък от минимално допустимия брой, посочен в документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ, и/или по-малък от минималния брой на точките, присъдени на проектите предложения, за които е бил наличен бюджет в съответния прием, в рамките на който е било подадено и проектното предложение на бенефициента, ДФЗ - РА, отказва изцяло изплащането на финансовата помощ; в случаите извън предходното изречение размерът на намалението при неспазване на критериите за подбор се посочва в административния договор;

10. бенефициентът не използва произведената от възобновяеми енергийни източници енергия единствено за собствено потребление, когато предметът на подпомагане включва такъв вид инвестиции и това изискване е предвидено в документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ;

11. бенефициентът е представил декларация и/или документ с невярно съдържание, неистински и/или преправен такъв, както и когато това е извършено при или по повод кандидатстването за получаване на финансовата помощ и това бъде установено след нейното предоставяне;

12. бенефициентът или упълномощен негов представител възпрепятства и/или осуетява извършването на проверка по чл. 17 или проверка от други оправомощени за това органи, с изключение на случаи на непреодолима сила и извънредни обстоятелства;

13. са налице предпоставки за прилагане на чл. 63, параграф 1 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014;

14. бенефициентът е укрил умишлено или по небрежност не е уведомил компетентния да предостави финансовата помощ орган за настъпването на факти и обстоятелства от значение за изпълнението на одобрения проект и за преценката на РА относно спазването на критериите за допустимост и изпълнението на ангажиментите и другите задължения от страна на бенефициента;

15. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2020 г.) е установено изкуствено създаване на условия, необходими за получаване на помощта, с цел осъществяване на предимство или облага в противоречие с целите на мярката или с приложимото в областта национално или европейско законодателство;

16. при извършване на проверка по букви "iii" и "v" от раздел 2 "Контролни дейности", т. А "Процедури по одобряване на заявленията" от Приложение № I към Делегиран регламент (ЕС) № 907/2014 на Комисията от 11 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с разплащателните агенции и други органи, финансовото управление, уравниването на сметки, обезпеченията и използването на еврото (ОВ, L 255/18 от 28 август 2014 г.) във връзка с чл. 48, параграф 2 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 се установи, че бенефициентът, подаденото от него проектно предложение или предложените за финансиране разходи не отговарят на изискванията за допустимост за подпомагане, посочени в документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ;

17. извършва финансова корекция, определена по реда на раздел III на глава пета от ЗУСЕСИФ;

18. установи неспазване на критерий за допустимост и/или неизпълнение на ангажимент или други задължения на бенефициента, посочени в Условието за изпълнение на проектите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ и/или в административния договор, респ. в заповедта за предоставяне на финансова помощ;

19. установи неспазване на изисквания, във връзка с които бенефициентът е получил по-висок интензитет на финансова помощ; в тези случаи отказът е равен на завишения процент финансова помощ, за която е бил одобрен проектът.

(2) В случаите по ал. 1, т. 16 ДФЗ - РА, извършва проверка за съответствието с изискванията за допустимост за подпомагане преди предоставяне на помощта въз основа на представените към проектното предложение на бенефициента и изискани допълнително документи. При нередовност или липса на документи, както и при възникване на необходимост от предоставяне на допълнителни документи при непълнота и неяснота на посочените в проектното предложение и документите към него данни, ДФЗ - РА, изпраща уведомление до бенефициента, с което му указва необходимостта от представяне на допълнителни данни и/или документи, включително такива, които не са посочени в документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ. В тези случаи бенефициентът е длъжен в срок до 15 дни от изпращане на уведомлението да представи изисканите му данни и/или документи.

(3) Когато отказът по ал. 1 е постановен по искане за междинно плащане, бенефициентът има право да подаде искане за междинно плащане за друга обособена част от одобрения проект, ако такава е предвидена в административния договор, или да подаде искане за окончателно плащане в крайния за това срок.

(4) Когато отказът по ал. 1 е постановен по искане за окончателно или второ плащане, бенефициентът няма право да подаде друго искане за плащане.

(5) Когато размерът на определените като допустими разходи надхвърля размера на изплатеното авансово плащане, изпълнителният директор на ДФЗ - РА, издава решение за одобрение на плащането с посочване на размера на подлежащата на изплащане финансова помощ, а в случай че е налице частичен отказ от изплащане на заявената финансова помощ - излага мотиви за частичния отказ от изплащане на помощта.

(6) Алинея 5 се прилага и когато бенефициентът не е получил авансово плащане.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2020 г.) Когато в случаите по ал. 1 ДФЗ - РА, установи, че размерът на определените като допустими разходи по искането за плащане налага пълно или частично възстановяване от страна на бенефициента на извършените по договора авансово и/или междинно/и плащания, изпълнителният директор на ДФЗ - РА, издава съответния акт по чл. 30, ал. 2 или ал. 3 за размера на подлежащата на възстановяване финансова помощ, като в мотивите посочва и основанията за отказа от изплащане на помощта.

(8) За формите на предоставяне на безвъзмездни средства и възстановима помощ по чл. 25, ал. 2 се прилага ал. 1, т. 6, доколкото в документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ не е предвидено друго.

Глава четвърта. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОТТЕГЛЯНЕ НА ФИНАНСОВАТА ПОМОЩ

Чл. 28. (1) В срока, посочен в документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕСИФ и в административния договор, бенефициентът е длъжен:

1. да използва подпомаганите активи и да изпълнява подпомаганите дейности съгласно определеното им с бизнес плана и/или одобрения проект предназначение и капацитет;
2. под каквато и да е форма да не преотстъпва ползването и да не извършва разпоредителни сделки с активи, предмет на подпомагане, както и да не допуска принудително изпълнение върху такива активи, с изключение на случаите, когато това се изисква по закон;
3. да не променя местоположението на подпомаганата дейност извън територията на страната;
4. да поддържа съответствие с всички критерии за подбор, по които проектното предложение е било одобрено и за които това е предвидено в Условието за изпълнение на проектите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ или в административния договор;
5. да не преустановява подпомогнатата дейност поради други причини освен изменящите се сезонни условия за производство и/или предоставяне на услуги и при положение, че тези обстоятелства са изрично посочени в представения от бенефициента формуляр за кандидатстване или приложенията към него документи;

6. да спазва изискванията, във връзка с които бенефициентът е получил по-висок интензитет на финансова помощ, посочени в Условието за изпълнение на проектите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ или в административния договор;
 7. да води всички финансови операции, свързани с подпомаганите дейности, в отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система и да могат да се проследят въз основа на ефективно функционираща одитна пътека;
 8. да съхранява всички документи, свързани с изпълнение на одобрения проект и с извършване на подпомаганата дейност;
 9. да изпълнява представения към формуляра за кандидатстване бизнес план, когато това е приложимо и както е предвидено в Условието за изпълнение на проектите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ или в административния договор;
 10. да спазва всички критерии за допустимост и да изпълнява ангажиментите или другите задължения, произтичащи от предоставеното подпомагане, посочени в Условието за изпълнение на проектите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ или в административния договор, респ. в заповедта за предоставяне на финансова помощ.
- (2) Изключенията от изискванията по ал. 1, т. 1 и 2 се уреждат в Условието за изпълнение на проектите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ.

Чл. 29. (1) Контрол за изпълнение изискванията на тази наредба, условията по административния договор, документите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ, процедурите за възлагане на обществени поръчки по Закона за обществените поръчки, както и на документите, свързани с подпомаганата дейност, може да бъде извършван от представители на РА, Министерството на земеделието, храните и горите, Сметната палата, Европейската комисия и Европейската сметна палата, Европейската служба за борба с измамите и Изпълнителната агенция "Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове".

(2) На контрол по ал. 1 подлежат бенефициентите, както и трети лица, свързани с изпълнение на одобрения проект.

(3) Когато Министерството на земеделието, храните и горите или Европейската комисия извършва оценяване или наблюдение на ПРСР 2014 - 2020 г., бенефициентът предоставя на оправомощените от тях лица всички документи и информация, които ще подпомогнат оценяването или наблюдението.

Чл. 30. (1) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, оттегля цялата или част от предоставената финансова помощ и изисква възстановяване, когато:

1. бенефициентът е представил декларация и/или документ с невярно съдържание, неистински или преправени такива независимо от момента на представянето им, включително когато този документ и/или декларация са били представени на етапа на кандидатстването му за подпомагане;
2. се установи, че бенефициентът изкуствено е създал условията, необходими за получаване на помощта, с цел осъществяване на предимство или облага в противоречие с целите на подмярката или с приложимото в областта национално или европейско законодателство;
3. бенефициентът е получил допълнителна публична финансова помощ за активите и/или дейностите, предмет на подпомагане;
4. се установи, че за периода от подаване на формуляра за кандидатстване до извършване на окончателното плащане е било налице обстоятелство, посочено в Условието за кандидатстване по чл. 26 от ЗУСЕСИФ във връзка с изискването по чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ;
5. бенефициентът не представи изискваните от ДФЗ - РА, данни, документи и/или информация, необходими за извършване на контрол относно спазване на критериите за допустимост и изпълнението на ангажиментите и другите задължения, посочени в Условието за изпълнение на проектите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ или в административния договор, съответно в заповедта за предоставяне на финансова помощ;
6. бенефициентът не допуска представители на ДФЗ - РА, или на други, определени с нормативен акт органи, включително на институции на Европейския съюз, за осъществяването на контрола по т. 5, не осигури достъп до подпомаганите активи или не оказва друго необходимо съдействие, включително при извършване на контрол по отношение на своите съконтрагенти по изпълнение на одобрения проект;
7. бенефициентът не спазва критерий за допустимост, ангажименти или друго задължение, посочени в тази наредба, Условието за изпълнение на проектите по чл. 26 от ЗУСЕСИФ или административния договор, респ. заповедта за предоставяне на финансова помощ.

(2) За установяване дължимостта на подлежаща на възстановяване сума поради нарушение, което представлява основание за налагане на финансова корекция, посочено в чл. 70 от

ЗУСЕСИФ, се издава решение за налагане на финансова корекция по реда на чл. 73 от ЗУСЕСИФ от:

1. изпълнителния директор на ДФЗ - РА, или лице, на което е делегирано правомощие по чл. 20а, ал. 4 от ЗПЗП;

2. ръководителя на Управляващия орган на ПРСР 2014 - 2020 г. за мярка 20 "Техническа помощ".

(3) За установяване дължимостта на подлежащата на възстановяване сума поради неспазване на критерий за допустимост, ангажимент или друго задължение на бенефициента, извън случаите по ал. 2, изпълнителният директор на ДФЗ - РА, или лице, на което е делегирано правомощие по чл. 20а, ал. 4 от ЗПЗП, издава акт по чл. 166, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2020 г.) Определянето на размера на подлежащата на възстановяване безвъзмездна финансова помощ при отчитане на степента, тежестта, продължителността и системността на допуснатото нарушение се извършва съобразно правилата по чл. 27, ал. 9 от Закона за подпомагане на земеделските производители.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 64 от 2020 г.)

(6) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, налага административни санкции на бенефициента, произтичащи от установеното неспазване, само в случаите, посочени в законодателството на ЕС или в националното законодателство.

(7) Административни санкции по ал. 4 не се налагат в случаите, посочени в чл. 64, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета (ОВ, L 344, 20 декември 2013 г.).

Чл. 31. (1) Бенефициентът се задължава да възстанови всички неправомерно изплатени или подлежащи на възстановяване средства, включително такива, които са обект на финансова корекция или са установени в резултат на проверки от страна на сертифициращи или одитиращи органи. На възстановяване подлежат и всички средства, произтичащи от разходи, които са в резултат на констатирани нередности независимо от датата на тяхното установяване, включително държавна/минимална помощ, предоставена в нарушение на приложимите регламенти.

(2) Във всички случаи, когато е налице валидно обезпечение на подлежащото на възстановяване авансово плащане, ДФЗ - РА, пристъпва незабавно към упражняване на права по учредените в полза на ДФЗ - РА, обезпечения.

(3) В случай че вземането не се удовлетвори по реда на ал. 1, ДФЗ - РА, прихваща от всяко следващо плащане по проекта.

(4) Разплащателната агенция може да прихване неправомерно изплатените и подлежащите на възстановяване суми, включително начислените върху тях лихви, от последващи плащания на средства, дължими към бенефициента, включително от други действащи договори, сключени между страните или произтичащи само от подадени заявления за финансово подпомагане от бенефициента по други схеми, мерки или програми, прилагани от ДФЗ - РА.

(5) Невъзстановените чрез способите по ал. 1 - 3 вземания представяват публични държавни вземания и подлежат на принудително събиране по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс чрез Националната агенция за приходите.

Чл. 32. (1) Бенефициентът не отговаря за неспазване на критерий за допустимост или неизпълнение на ангажимент или други задължения, когато то се дължи на непреодолима сила или извънредни обстоятелства по смисъла на чл. 2, параграф 2 от Регламент № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2020 г.) За настъпването на което и да е обстоятелство по ал. 1 бенефициентът или упълномощено лице е длъжен да уведоми РА по реда на чл. 2, а при невъзможност писмено в срок до 15 работни дни от датата, на която е в състояние да направи това, като представя доказателства за настъпване на обстоятелството, включително когато е приложимо - издадени от компетентен орган.

(3) При неизпълнение на задължението в срока по ал. 2 бенефициентът не може да се позовава на непреодолима сила или извънредно обстоятелство.

Глава пета.
СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ И ПЛАЩАНЕ НА
ПОМОЩТА ЗА ПРОИЗВОДСТВОТА ПО § 12 ОТ ПРЕХОДНИТЕ И
ЗАКЛЮЧИТЕЛНИТЕ РАЗПОРЕДБИ КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И
ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ
ПРОИЗВОДИТЕЛИ (ДВ, бр. 2 от 2018 г.) (НОВА - ДВ, БР. 83 ОТ 2021 Г., В
СИЛА ОТ 05.10.2021 Г.)

Чл. 33. (Нов - ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 05.10.2021 г.) (1) Икономическият размер на малките земеделски стопанства, на които Националната служба за съвети в земеделието предоставя консултантски услуги по подмярка 2.1.2 "Консултантски услуги за малки земеделски стопанства" по мярка 2 "Консултантски услуги, услуги по управление на стопанството и услуги по заместване в стопанството" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., се измерва в стандартен производствен обем, изчислен съгласно приложение № 4 "Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства".

(2) Към заявлението за получаване на консултантски пакет по подмярка 2.1.2 "Консултантски услуги за малки земеделски стопанства" от мярка 2 "Консултантски услуги, услуги по управление на стопанството и услуги по заместване в стопанството" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. земеделските стопани прилагат единствено документи, доказващи доходите/приходите на лицето, посочени в наредбата/насоките за прилагане на съответната мярка/подмярка от ПРСР 2014 - 2020 г., и то само в случай, че съответният консултантски пакет включва мярка/подмярка от Програмата за развитие на селските райони 2014 - 2020 г., за която това условие за доказване на доход е приложимо за съответния прием на проектни предложения по тази мярка/подмярка.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Оттегляне" са действията на ДФЗ - РА, по възстановяване на изплатена безвъзмездна финансова помощ.
2. "Обособена част от одобрения проект" е завършен етап на изпълнение на инвестицията или дейностите по проекта, който е обособен и е доведен до самостоятелна степен на завършеност.
3. "Очевидна грешка" е писмена грешка, грешка в изчисленията или други подобни очевидни неточности, която може да бъде непосредствено установена при техническа проверка на информацията, съдържаща се в документи.
4. "Проверка на място" е проверка по смисъла на дял IV "Мерки за развитие на селските райони, които не са свързани с площ и с животни" от Регламент (ЕС) № 809/2014.
5. "Публична финансова помощ" е всеки обществен дял във финансирането на дейности, източник на който е бюджетът на държавата, на регионалните или местните власти, на Европейската общност, както и всеки подобен разход. Всеки дял във финансирането на дейности, чийто произход е бюджетът на обществени юридически лица или сдружения на една или повече регионални или местни власти по смисъла на Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, доставки и услуги, ще се разглежда като обществен дял.
6. "Трети лица, свързани с изпълнение на одобрения проект" са всички физически или юридически лица, имащи пряка или косвена връзка с извършване на доставки, услуги или строителство на активи или дейности по одобрения проект, както и с извършване на плащанията във връзка с изпълнението на одобрения проект.
7. "Частичен отказ за финансиране" е отказът да се финансира част от заявените разходи на кандидата, които са включени в проект, одобрен за подпомагане по мерки или подмерки от ПРСР 2014 - 2020 г.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 9а, т. 3 от Закона за подпомагане на земеделските производители.

§ 3. За приеми на проектни предложения, обявени преди влизане в сила на настоящата наредба, са допустими и видовете обезпечения за авансово плащане, определени в Условието за кандидатстване и Условието за изпълнение за съответния прием.

§ 4. (1) (Предишен текст на § 4 - ДВ, бр. 74 от 2019 г., в сила от 20.09.2019 г.) Тази наредба се прилага за проектни предложения по мерките и подмерките по чл. 9б, т. 2 от ЗПЗП, подадени след влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на ЗПЗП (ДВ, бр. 2 от 2018 г.), с изключение на подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за Водено от общностите местно развитие" на мярка 19 "Водено от общностите местно развитие".

(2) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2019 г., в сила от 20.09.2019 г.) За подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за Водено от общностите местно развитие" на мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" се прилага чл. 6а, ал. 2.

(3) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2019 г., в сила от 20.09.2019 г.) При кандидатстване за авансово плащане по реда на чл. 28, ал. 1 от Наредба № 1 от 2016 г. за прилагане на подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за Водено от общностите местно развитие" на мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. (ДВ, бр. 9 от 2016 г.) местната инициативна група прилага и документа по т. 8 от приложение № 2 към чл. 7, ал. 1.

§ 5. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2020 г.) Крайният срок за изпълнение на проекти по инвестиционните мерки от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., за които са сключени договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ въз основа на заявления за подпомагане, е не по-късно от 1 октомври 2023 г.

§ 6. (Нов - ДВ, бр. 108 от 2020 г., в сила от 22.12.2020 г.) Допустимо е изплащане на финансова помощ за предоставени от Националната служба за съвети в земеделието консултантски услуги по подмярка 2.1.2 "Консултантски услуги за малки земеделски стопанства", включващи изготвяне на бизнес планове и заявления за подпомагане (основна информация) по мерки/подмерки от Програмата за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. на малки земеделски стопанства, за които не е изисквано доказване на най-малко 33 на сто от общия доход за предходната година от земеделска дейност, когато в насоките за кандидатстване за съответния прием на проектни предложения по тези мерки/подмерки не е приложимо или не е било приложимо това изискване.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 4 ОТ 2018
Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗПЛАЩАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ ИЛИ ОТКАЗ ЗА
ИЗПЛАЩАНЕ, ИЛИ ЗА ОТТЕГЛЯНЕ НА ИЗПЛАТЕНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ
ЗА МЕРКИТЕ И ПОДМЕРКИТЕ ПО ЧЛ. 9Б, Т. 2 ОТ ЗАКОНА ЗА
ПОДПОМАГАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 74 ОТ 2019 Г., В СИЛА ОТ 20.09.2019 Г.)

§ 5. Параграф 2, т. 2 не се прилага по отношение на дейности, изпълнението на които е започнало към момента на влизане в сила на тази наредба.

§ 6. В Наредба № 6 от 2018 г. за условията и реда за предоставяне на финансова помощ по Национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор за периода 2019 - 2023 г. (обн., ДВ, бр. 93 от 2018 г.; изм., бр. 8, 39, 53 и 69 от 2019 г.) срокът по чл. 15, ал. 3 и по чл. 61, ал. 3 за финансовата 2019 г. е 4 октомври 2019 г.

§ 7. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването и в "Държавен вестник".

**Преходни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 4 ОТ 2018
Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗПЛАЩАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ ИЛИ ОТКАЗ ЗА**

**ИЗПЛАЩАНЕ, ИЛИ ЗА ОТТЕГЛЯНЕ НА ИЗПЛАТЕНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ
ЗА МЕРКИТЕ И ПОДМЕРКИТЕ ПО ЧЛ. 9Б, Т. 2 ОТ ЗАКОНА ЗА
ПОДПОМАГАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 64 ОТ 2020 Г.)

§ 8. Ползвателите на безвъзмездна финансова помощ могат да подадат искане за промяна на договора във връзка с § 5 от преходните и заключителните разпоредби на наредбата не по-късно от крайния срок за изпълнение на проекта, определен в договора за предоставяне на финансовата помощ.

**Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 4 ОТ 2018 Г. ЗА
УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗПЛАЩАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ ИЛИ ОТКАЗ ЗА
ИЗПЛАЩАНЕ, ИЛИ ЗА ОТТЕГЛЯНЕ НА ИЗПЛАТЕНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ
ЗА МЕРКИТЕ И ПОДМЕРКИТЕ ПО ЧЛ. 9Б, Т. 2 ОТ ЗАКОНА ЗА
ПОДПОМАГАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 108 ОТ 2020 Г., В СИЛА ОТ 22.12.2020 Г.)

§ 2. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването и в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 4 ОТ 2018 Г. ЗА
УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗПЛАЩАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ ИЛИ ОТКАЗ ЗА
ИЗПЛАЩАНЕ, ИЛИ ЗА ОТТЕГЛЯНЕ НА ИЗПЛАТЕНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ
ЗА МЕРКИТЕ И ПОДМЕРКИТЕ ПО ЧЛ. 9Б, Т. 2 ОТ ЗАКОНА ЗА
ПОДПОМАГАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 34 ОТ 2021 Г., В СИЛА ОТ 23.04.2021 Г.)

§ 2. В случаите, когато бенефициент по подмярка 7.3 "Широколентова инфраструктура, включително нейното създаване, подобрене и разширяване, пасивна широколентова инфраструктура и мерки за достъп до решения чрез широколентова инфраструктура и електронно правителство" от мярка 7 "Основни услуги и обновяване на селата в селските райони" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г." е Държавна агенция "Електронно управление", не се прилагат изискванията на чл. 8 и 9 и на т. 4 от приложение № 2.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването и в "Държавен вестник".

**Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 4 ОТ 2018 Г. ЗА
УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗПЛАЩАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ ИЛИ ОТКАЗ ЗА
ИЗПЛАЩАНЕ, ИЛИ ЗА ОТТЕГЛЯНЕ НА ИЗПЛАТЕНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ
ЗА МЕРКИТЕ И ПОДМЕРКИТЕ ПО ЧЛ. 9Б, Т. 2 ОТ ЗАКОНА ЗА
ПОДПОМАГАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 83 ОТ 2021 Г., В СИЛА ОТ 05.10.2021 Г.)

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването и в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към чл. 3, ал. 2

Мярка или подмярка от ПРСР 2014 - 2020	Вид плащане
Подмярка 6.1 "Стартова помощ за млади земеделски стопани"	Първо и второ плащане
Подмярка 6.2 "Стартова помощ за неземеделски дейности"	Първо и второ плащане
Подмярка 6.3 "Стартова помощ за развитието на малки стопанства"	Първо и второ плащане
Мярка 9 "Създаване на групи и организации на производителите"	Годишни плащания
Мярка 16 "Сътрудничество"	Авансово, междинни, окончателно и годишни плащания

Приложение № 1а към чл. 6а, ал. 2

(Ново - ДВ, бр. 74 от 2019 г., в сила от 20.09.2019 г.)

СПИСЪК С ОПРОСТЕНИ РАЗХОДИ И ДОКУМЕНТИ, ДОКАЗВАЩИ ИЗВЪРШВАНЕТО
НА ДЕЙНОСТИТЕ

№	Дейност	Описание на дейността	Мерна единица	Количество	Единична	Единична	Документи за отчитане
					цена в левове без ДДС	цена в левове с ДДС	
А	Б	В	Г	Д	Е	Ж	
1	Работна/информационна среща	Провеждане на еднодневна работна среща за най-малко 10 участници - кафе-пауза, наем на зала	брой	1	152	182	Списък на участниците, информационни материали и протоколи от проведени срещи, снимки и др.
2	Информационни срещи/семинари	Провеждане на еднодневна информационна среща/семинар за най-малко 20 участници - кафе-пауза, наем на зала	брой	1	242	291	Списък на участниците, информационни материали и протоколи от проведени срещи, снимки и др.
3	Информационни конференции	Провеждане на еднодневна информационна конференция за най-малко 50 участници - кафе-пауза,	брой	1	582	698	Списък на участниците, информационни материали и

СПИСЪК С ОПРОСТЕНИ РАЗХОДИ И ДОКУМЕНТИ, ДОКАЗВАЩИ ИЗВЪРШВАНЕТО
НА ДЕЙНОСТИТЕ

№	Дейност	Описание на дейността	Мерна единица	Количество	Единична	Единична	Документи за отчитане
					цена в левове без ДДС	цена в левове с ДДС	
А	Б	В	Г	Д	Е	Ж	
		наем на зала, техническо обезпечаване на събитието					протоколи от проведени срещи, снимки и др.
4	Създаване на електронна страница	Създаване на електронна страница	брой	1	525	630	Адрес на създадената електронна страница
5	Поддържане на електронна страница	Поддържане на електронна страница	месец	1	74	89	Доклад от лицето, извършило поддръжката, и адрес на електронната страница
6	Публикация в регионални медии	Предоставяне на информация за проекта чрез регионални медии, като съдържанието на	брой	1	300	360	Копия от публикации

СПИСЪК С ОПРОСТЕНИ РАЗХОДИ И ДОКУМЕНТИ, ДОКАЗВАЩИ ИЗВЪРШВАНЕТО
НА ДЕЙНОСТИТЕ

№	Дейност	Описание на дейността	Мерна единица	Количество	Единична	Единична	Документи за отчитане
					цена в левове без ДДС	цена в левове с ДДС	
А	Б	В	Г	Д	Е	Ж	
		публикацията във вестници е до 3 страници А4					
7	Излъчване в регионални медии	Предоставяне на информация за проекта чрез регионални медии	минута	1	94	113	Сертификати за излъчване
8	Обучение	Провеждане на еднодневно обучение - зала, кафе-паузи, обяд, консумативи, лектор (за най-малко десет участници)	брой	1	596	715	Списък на участниците (минимум десет участници), материали от обучението, доклад от лектора, снимки
9	Обучение	Провеждане на еднодневно обучение - зала, кафе-паузи, обяд, консумативи, лектор (за най-малко двадесет	брой	1	872	1046	Списък на участниците (минимум двадесет участници), материали от

СПИСЪК С ОПРОСТЕНИ РАЗХОДИ И ДОКУМЕНТИ, ДОКАЗВАЩИ ИЗВЪРШВАНЕТО
НА ДЕЙНОСТИТЕ

№	Дейност	Описание на дейността	Мерна единица	Количество	Единична	Единична	Документи за отчитане
					цена в левове без ДДС	цена в левове с ДДС	
А	Б	В	Г	Д	Е	Ж	
		участници)					обучението, доклад от лектора, снимки
10	Проучване и анализ	Извършване на проучване и анализ на територията	брой	1	3909	4691	Изготвен анализ/проучване и доклад от изпълнителя
11	Извършване на експертна работа	Външни услуги, свързани с прилагането на стратегията	човекоден	1	149	179	Договор и доклад за извършената работа
12	Извършване на експертна работа	Оценка на проекти	оценен проект от 1 оценител	1	149	179	Договор и доклад за извършената работа
13	Извършване на преводи	Извършване на писмени преводи	страница	1	16	19	Преведени материали
14	Извършване на преводи	Извършване на устни преводи	час	1	57	68	Договор и доклад за извършената работа

Приложение № 2 към чл. 7, ал. 1

(Доп. - ДВ, бр. 74 от 2019 г., в сила от 20.09.2019 г., доп - ДВ, бр. 64 от 2020 г.)

Документи за авансово плащане

1. Искане за авансово плащане (по образец).
2. Нотариално заверено изрично пълномощно, в случай че документите не се подават лично от бенефициента, или заповед за упълномощаване (важи за бенефициенти общини).
3. Документ, удостоверяващ представителната власт (важи за случаите, когато това е предвидено в Условието за кандидатстване).
4. Банкова гаранция (по образец).
5. Запис на заповед по образец (приложимо за бенефициенти общини и местни инициативни групи).
6. Решение на общинския съвет, одобряващо поемането на дълг, или решение на общинския съвет за одобряване на запис на заповед (*важи, когато представено обезпечение е запис на заповед*).
7. Договор за откриване и водене на специална отделна банкова подсметка за средства от Европейския съюз по конкретния проект, сключен между ползвателите общини и търговска банка, с включена изрична клауза, че търговската банка ще следи целевото разходване на изплатените авансово средства (*важи за бенефициенти общини*).
8. (нова - ДВ, бр. 74 от 2019 г., в сила от 20.09.2019 г.) Извлечение от счетоводната система, доказващо осчетоводяване по сметка 9299 "Други кредитори по условни задължения" на поетия дълг чрез запис на заповед (при представено обезпечение запис на заповед).
9. (нова - ДВ, бр. 64 от 2020 г.) Декларация от бенефициента за отсъствие на обстоятелствата по чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ, които са предвидени в насоките за кандидатстване за съответния прием на проектни предложения (подава се само в случаите, когато не е представена на етап кандидатстване или са настъпили промени в декларираните обстоятелства).
10. (нова - ДВ, бр. 64 от 2020 г.) Удостоверение за наличие или липса на задължения по Закона за местните данъци и такси от съответната община по седалището на ползвателя (подава се само когато в насоките за кандидатстване за съответния прием на проектни предложения е предвидено такова условие).

Приложение № 3 към чл. 22, ал. 1

(Изм. - ДВ, бр. 64 от 2020 г.)

Документи, които поръчителите следва да представят при договор за поръчителство при първо плащане

Общи документи, издадени не по-рано от един месец преди представянето им:

1. Удостоверение от съответната община по постоянния адрес на управителя/представяващия, че същият не е поставен под запрещение.
2. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2020 г.) Декларации по чл. 42, ал. 2, т. 2 и чл. 59, ал. 1, т. 3 от Закона за мерките срещу изпирането на пари.
3. Удостоверение от Националната следствена служба, удостоверяващо дали срещу лицето има образувано досъдебно наказателно производство.
4. Решение на компетентния орган на поръчителя за даване на съгласие за сключване на договор за поръчителство - *важи в случаите, когато такова се изисква. В случаите, когато управляващият или представляващият се представлява от друго лице, се представя и изрично нотариално заверено пълномощно.*
5. Декларация за наличието и липса на други договори за поръчителство - *по образец, публикуван на [електронната страница на ДФ "Земеделие"](#).*

Приложение № 4 към чл. 33, ал. 1

(Ново - ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 05.10.2021 г.)

Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства

I. Данни за стопанството

Код по Наредба № 3	Видове култури и категории животни	М. ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО - 2017 (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
ИКОНОМИЧЕСКИ РАЗМЕР НА СТОПАНСТВОТО В СТАНДАРТНА ПРОДУКЦИЯ (СП) В ЛЕВОВЕ					
ИКОНОМИЧЕСКИ РАЗМЕР НА СТОПАНСТВОТО В ЕВРО					
Код по Наредба № 3	Видове култури и категории животни	М. ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО - 2017 (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
3001	Обикновена (мека) пшеница и лимец	дка		145	
3002	Твърда пшеница	дка		127	
3003	Ечемик	дка		128	
3004	Ръж	дка		52	
3005	Тритикале	дка		84	
3006	Овес	дка		72	
3007	Царевица за зърно	дка		180	
3008	Сорго	дка		94	
3009	Просо	дка		58	
3010	Ориз	дка		321	
3109	Други зърнени култури -	дка		84	

Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства

I. Данни за стопанството

Код по Наредба № 3	Видове култури и категории животни	М. ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО - 2017 (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
				
	Други зърнени култури -	дка		84	
				
	Други зърнени култури -	дка		84	
				
	Други зърнени култури -	дка		84	
				
3011	Тютюн	дка		774	
3012	Хмел	дка		2 105	
3013	Захарно цвекло	дка		24	
3015	Памук	дка		60	
3016	Лен	дка		73	
3017	Коноп	дка		237	
3018	Слънчоглед	дка		145	
3019	Рапица	дка		188	
3020	Соя	дка		103	
3021	Фъстъци	дка		454	
3119	Други технически култури -	дка		133	

Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства

I. Данни за стопанството

Код по Наредба № 3	Видове култури и категории животни	М. ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО - 2017 (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
				
	Други технически култури -	дка		133	
	Други технически култури -	дка		133	
	Други технически култури -	дка		133	
	Други технически култури -	дка		133	
	Други технически култури -	дка		133	
3023	Маслодайна роза	дка		998	
3024	Кориандър	дка		93	
3025	Анасон	дка		402	
3026	Резене	дка		243	
3027	Лавандула	дка		486	
3028	Салвия	дка		364	
3029	Мента	дка		705	
3030	Валериана	дка		1 065	
3129	Други етеричномаслени и лекарствени култури -	дка		295	

Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства

I. Данни за стопанството

Код по Наредба № 3	Видове култури и категории животни	М. ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО - 2017 (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
				
	Други етеричномаслени и лекарствени култури -	дка		295	
	Други етеричномаслени и лекарствени култури -	дка		295	
	Други етеричномаслени и лекарствени култури -	дка		295	
	Други етеричномаслени и лекарствени култури -	дка		295	
3032	Фасул	дка		223	
3033	Грах	дка		110	
3035	Леща	дка		172	
3036	Нахут	дка		193	
3139	Други протеинодайни култури -	дка		110	
	Други протеинодайни култури -	дка		110	
	Други протеинодайни култури -	дка		110	

Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства

I. Данни за стопанството

Код по Наредба № 3	Видове култури и категории животни	М. ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО - 2017 (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
				
3037	Царевица за силаж	дка		234	-
3096	Фий	дка		202	-
3149	Фуражни зеленчуци	дка		94	-
3040	Люцерна	дка		96	-
3041	Естествени ливади	дка		38	-
30411	Пасища и мери	дка		38	-
30412	Коноп - семена за фураж	дка		37	-
3159	Други фуражни култури -	дка		126	-
	Други фуражни култури -	дка		126	-
	Други фуражни култури -	дка		126	-
	Други фуражни култури -	дка		126	-
3042	Картофи	дка		720	
3048+3048 1	Домати - открито производство	дка		1 438	
30482	Домати - оранжерийни	дка		9 271	
3050+3050 1	Краставици - открито производство	дка		1 168	

Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства

I. Данни за стопанството

Код по Наредба № 3	Видове култури и категории животни	М. ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО - 2017 (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
	а			
	Други зеленчуци -	дка		991	
	Други зеленчуци -	дка		991	
	Други зеленчуци -	дка		991	
	Други зеленчуци -	дка		991	
3068+3069 +3070 +3071+3072	Костилкови плодове (череша, вишни, кайсии, зарзали, праскови и сливи)	дка		1 019	
3074+3075	Семкови плодове (ябълки и круши)	дка		1 488	
3078	Орехи	дка		150	
3079	Бадеми	дка		264	
3080	Лешник	дка		244	
3081	Кестени	дка		166	
3179	Други овощни видове -	дка		879	
	Други овощни видове -	дка		879	
	Други овощни видове -	дка		879	

Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства

I. Данни за стопанството

Код по Наредба № 3	Видове култури и категории животни	М. ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО - 2017 (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
				
	Други овощни видове -	дка		879	
	Други овощни видове -	дка		879	
	Други овощни видове -	дка		879	
	Други овощни видове -	дка		879	
	Други овощни видове -	дка		879	
	Други овощни видове -	дка		879	
	Други овощни видове -	дка		879	
3082	Ягодоплодни овощни видове (ягода)	дка		1 383	
3083	Ягодоплодни овощни видове (малина)	дка		1 236	
3189	Други ягодоплодни -	дка		865	
	Други ягодоплодни -	дка		865	
	Други ягодоплодни -	дка		865	

Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства

I. Данни за стопанството

Код по Наредба № 3	Видове култури и категории животни	М. ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО - 2017 (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
	а			
	Други ягодоплодни -	дка		865	
	Други ягодоплодни -	дка		865	
	Други ягодоплодни -	дка		865	
3089	Лозя - десертни	дка		372	
3090	Лозя - винени	дка		389	
3091	Цветя - за рязан цвят	дка		8 571	
3092	Цветя - луковични растения	дка		8 571	
3093	Цветя - саксийни	дка		8 571	
3200	Цветя - оранжерийни	дка		12 885	
3199	Производство на семена/посадъчен материал	дка		375	
3201	Разсадници за трайни насаждения	дка		2 168	
3095	Други (угари/други)	дка		0	
30941	Култивирани гъби - култивирани печурки	м ²		131	
30942	Култивирани гъби - кладница	м ²		25	
4100	Говеда и биволи - общо	бр.		0	
4101	Телета и малачета до 1 г.	бр.		458	
41021	Телета и малачета над 1 г. и	бр.		720	

Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства

I. Данни за стопанството

Код по Наредба № 3	Видове култури и категории животни	М. ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО - 2017 (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
	под 2 г. мъжки				
41022	Телета и малачета над 1 г. и под 2 г. женски	бр.		427	
4103+4006	Телета и малачета над 1 г. за разплод и бременни юници и бременни малакини	бр.		1 018	
4104+4005	Млечни крави и биволици	бр.		2 500	
4105	Крави от месодайни породи	бр.		947	
4007	Овце - общо	бр.		-	-
4008 и 4106	Овце млечни и овце месодайни	бр.		158	
4112	Други овце	бр.		96	
4010	Кози - общо	бр.		-	-
4011	Кози майки	бр.		198	
4107	Други кози	бр.		138	
4013	Свине - общо	бр.		-	-
4014	Свине майки	бр.		1 988	
4108	Прасенца под 45 дни	бр.		571	
4109	Други свине	бр.		295	
4016	Птици - общо	бр.		-	-
4017	Кокошки носачки	бр.		31	
4110	Бройлери	бр.		20	
4019	Пуйки	бр.		101	
4020	Гъски	бр.		106	
4021	Патици	бр.		50	
4023	Щрауси	бр.		739	
4022+4111	Пъдпъдъци и други птици	бр.		32	
4024	Зайци - общо	бр.		-	-
4031	Зайкини майки	бр.		225	
4025	Коне и други еднокопитни	бр.		525	
4027	Пчелни семейства	бр.		143	
4029	Буби - кутийки бубено семе	бр.		284	

Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства

I. Данни за стопанството

Код по Наредба № 3	Видове култури и категории животни	М. ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО - 2017 (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
4309	Калифорнийски червеи	м ²		44	
4030	Охлюви	м ²		13	
ПРОВЕРКА НА ФУРАЖНИЯ БАЛАНС				СПО - преживни животни, коне и други еднокопитни животни	Фуражен излишък
			СПО - фуражни култури	(1)	(2)
			(1)	(2)	(3)=(1)-(2)

Фуражни култури - царевица за силаж, фий, фуражни зеленчуци, люцерна, естествени ливади, пасища и мери, коноп - семена за фураж и други фуражни култури.

Преживни животни - телета и малачета до 1 г.; телета и малачета над 1 г. и под 2 г. мъжки и женски; телета и малачета над 1 г. за разплод и бременни юници и бременни малакини; млечни крави и биволици; крави от месодайни породи; овце млечни и овце месодайни; други овце; кози майки; други кози.

В повечето случаи стопанствата са във **фуражен баланс**, т.е. има съответствие между отглежданите от тях преживни животни, коне и други еднокопитни животни (4025) и фуражните култури и СПО на фуражните култури не надвишава тази на тези животни. В този случай **СПО на фуражите не се включва в общия икономически размер на стопанството.**

Фуражен излишък има тогава, когато СПО на фуражните култури надвишава този на преживните животни, конете и другите еднокопитни животни. В този случай **разликата между сумата от СПО на фуражните култури и на преживните животни, конете и другите еднокопитни животни се включва в общия икономически размер на стопанството, а не цялата сума от СПО на фуражните култури.**

II. Указания за попълване на таблицата за изчисление на икономическия размер на земеделските стопанства

ЗЪРНЕНО-ЖИТНИ КУЛТУРИ

Код 3001 Обикновена (мека) пшеница - включват се площите, засети с мека пшеница и лимец за производство на зърно. Включват се и площите за семепроизводство.

Код 3002 Твърда пшеница - включват се площите, засети с пшеница, използвана за производство на макаронени изделия. (Да не се смесва с така наречените "силни" сортове, които са най-често мека пшеница.) Включват се и площите за семепроизводство.

Код 3003 Ечемик - включват се и площите за семепроизводство.

Код 3004 Ръж - включват се площите, засети с ръж за зърно, и тези за семепроизводство.

Код 3005 Тритикале - включват се и площите за семепроизводство.

Код 3006 Овес - включват се и площите за семепроизводство.

Код 3007 Царевица за зърно.

Включват се площите, заети със:

- царевица, прибрана за зърно в стадий на физиологична зрялост;

- царевица за пуканки;

- царевица за семепроизводство.

Изключват се площите със:

- царевица, прибрана преди физиологична зрялост **под формата на цяло**

растение, предназначена за силаж или зелено изхранване; те се отнасят към "Царевица за силаж и зелен фураж" - код 3037;

- сладка царевица, която се записва като пресен зеленчук - код 3169.

Код 3008 Сорго - включват се и площите за семепроизводство.

Код 3009 Просо - включват се и площите за семепроизводство.

Код 3010 Ориз - включват се и площите за семепроизводство.

Код 3109 Други зърнени - включват се всички останали зърнено-житни култури, необхванати от горните позиции - елда, алписта и други, както и площите за семепроизводство. Зърнено-житни култури, прибирани на зелено за сено и фураж, се отнасят към код 3159 "Други фуражни култури".

ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ

Код 3011 Тютюн - включват се и площите с разсад (вкл. в оранжерия или парник).

Изключват се площите за семепроизводство, които се отнасят в код 3199 "Производство на семена и посадъчен материал".

Код 3012 Хмел - включат се и все още неплододаващи хмелни насаждения.

Код 3013 Захарно цвекло - включват се площите, заети със захарно цвекло, предназначено за производство на захар или на дестилат (без семепроизводство).

Код 3015 Памук - изключват се площите за семепроизводство, които се отнасят в код 3199 "Производство на семена и посадъчен материал".

Код 3016 Лен - включват се площите с маслодаен и влакнодаен лен.

Изключват се площите за семепроизводство, които се отнасят в код 3199 "Производство на семена и посадъчен материал".

Код 3017 Коноп - изключват се площите за семепроизводство, които се отнасят в код 3199 "Производство на семена и посадъчен материал", конопени семена, непредназначени за посев (за фураж), и се отнасят към код 30412 "Коноп - семена за фураж".

Код 3018 Слънчоглед - включват се площите със слънчоглед за производство на растителни масла и площите за семепроизводство.

Изключват се площите с фуражен слънчоглед, който се прибира като цяло растение, и се отнася в код 3159 "Други фуражни култури".

Код 3019 Рапица - включват се площите, предназначени за производство на масло, и площите за семепроизводство.

Код 3020 Соя - включват се площите със соя, отглеждана за зърно, и площите за семепроизводство.

Изключват се площите, заети със соя, прибрана като цяло растение за фураж, които се отнасят в код 3159 "Други фуражни култури".

Код 3021 Фъстъци - включват се и площите за семепроизводство.

Код 3119 Други технически култури - включват се площите с червено цвекло за производство на багрила, цикория за кафе, сорго за метли, ръж за производство на плетени изделия и др.

Включват се всички неизброени по-горе маслодайни култури (тикви за семки, сусам, рицин, синап, рапица, предназначени за производство на масло). Включват се и площите за семепроизводството.

Включват се всички неизброени по-горе влакнодайни култури (сизал и др.). Изключват се площите за семепроизводство, които се отнасят в код 3199 "Производство на семена и посадъчен материал".

ЕТЕРИЧНОМАСЛЕНИ И ЛЕКАРСТВЕНИ КУЛТУРИ

Код 3023 Маслодайна роза - включват се площите с маслодайна роза и шипка.

Код 3024 Кориандър - включват се площите с кориандър.

Код 3025 Анасон - включват се площите с анасон.

Код 3026 Резене - включват се площите с резене.

Код 3027 Лавандула - включват се площите с лавандула.

Код 3028 Салвия - включват се площите със салвия.

Код 3029 Мента - включват се площите с мента.

Код 3030 Валериана - включват се площите с валериана.

Код 3129 Други етеричномаслени и лекарствени растения - включват се площите с шафранов минзухар, ким, кимион, медицински мак, беладона, лайка, босилек, бял трън, блатно кокиче, блян, бял риган, ехинацея, жълт мак, зим-зелен, хизоп, левзея, маточина, мащерка, медицинска ружа, монарда, непета, пелин, пиретрум, розмарин, чувен, майорана, татул, черна меродия и др.

Изключват се подправките (магданоз, джоджен, чубрица, копър), които се реализират в свежо състояние и се отнасят в код 3169 "Други зеленчуци".

Изключват се площите за семепроизводство на етеричномаслените и лекарствени култури, които се отнасят в код 3199 "Производство на семена и посадъчен материал".

ЗЪРНЕНО-БОБОВИ КУЛТУРИ (ПРОТЕИНОДАЙНИ)

Код 3032 Фасул - включват се площите със зрял фасул за зърно, който се реколтира при достигане на физиологична зрялост на зърната. Площите със зелен фасул се отчитат в код 3053 "Зелен фасул".

Код 3033 Грах - включват се площите с грах **за зърно**, който се реколтира при достигане на физиологична зрялост на зърната. Площите със зелен грах се отчитат в код 3054 "Зелен грах".

Код 3035 Леща - включват се площите с леща.

Код 3036 Нахут - включват се площите с нахут за зърно.

Код 3139 Други протеинодайни - включват се площите с други протеинодайни за зърно, като бакла, лупина, фий и др. Площите с бакла, фий, грах, грах-овес, фий-овес, които се прибират като цяло растение и са предназначени за сено или за зелено изхранване на животни, се включват съответно в код 3096 "Фий" или код 3159 "Други фуражни култури".

ФУРАЖНИ КУЛТУРИ

Код 3037 Царевица за силаж - включват се площите с царевица, която се **прибира като цяло растение** за приготвяне на силаж, сенаж или за изхранване на зелено. Площите за семепроизводство се отнасят в код 3007 "Царевица за зърно".

Код 3096 Фий - включват се площите с фий, **прибиран като цяло растение**, предназначен за приготвянето на сено или за зелено изхранване на животни.

Код 3149 Фуражни зеленчуци - включват се следните култури, предназначени за храна на животни: фуражно зеле, фуражни моркови, фуражни тикви, фуражна ряпа, фуражно цвекло, гулия и др.

Изключват се площите за семепроизводство, които се отнасят в код 3199 "Производство на семена и посадъчен материал". Пресните зеленчуци за човешка консумация се отнасят в код 3169 "Други зеленчуци".

Код 3040 Люцерна - включват се площите с люцерна, както и **засети площи** с чисти (обикновено >80 %) или смесени фуражни бобови треви, които се реколтират обикновено до 5 години - люцерна, детелина, еспарзета и др.

Код 3159 Други фуражни култури - включват се площи, засети с едногодишни чисти или смесени фуражни култури, **които се прибират като цяло растение и са предназначени за сено или зелено изхранване на животни**. Тук се включват: ръж, сорго, бакла, грах, слънчоглед, репко, използвани за сено или зелено изхранване на животни, и площите, засети със смесени бобово-житни фуражни култури (овес-грах, фий-овес и др.), без семепроизводство.

Код 3041 Естествени ливади - включват се постоянно затревените площи, поддържани в добро състояние, приоритетно чрез косене.

Код 30411 Пасища и мери - включват се постоянно затревените площи, поддържани в добро състояние, приоритетно чрез пашуване.

Код 30412 Коноп - семена за фураж - включват се площи, засети с коноп за получаване на семена, предназначени за фураж.

ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ

Код 3042 Картофи - включват се площите, заети с картофи за продажба и/или за собствена консумация от стопанството. Включват се и площите с картофите за семе.

Домати (без семепроизводство) - в зависимост от начина им на отглеждане се разделят на:

Код 3048 и 30481 Домати - открито производство - включват се домати, отглеждани на открито. Включват се и площите с домати, които се отглеждат под ниски стъклени или полиетиленови покрития.

Код 30482 Домати - оранжерийно производство - включват се домати, които се отглеждат в стъклени или полиетиленови оранжерии, в **които човек може да работи изправен**.

Когато една и съща оранжерийна площ се използва няколко пъти, тя се отчита само веднъж, като при отчитането се взема предвид културата с най-висок стандартен производствен обем/стандартна продукция.

Краставици (без семепроизводство) - в зависимост от начина им на отглеждане се разделят на:

Код 3050 и 30501 Краставици - открито производство - включват се площите с краставици, които **се отглеждат на открито**. Включват се и площите с краставици, които се отглеждат под ниски стъклени или полиетиленови покрития.

Код 30502 Краставици - оранжерийно производство - включват се площите с краставици, които се отглеждат в стъклени или полиетиленови оранжерии, в **които човек може да работи изправен**.

Когато една и съща оранжерийна площ се използва няколко пъти, тя се отчита само веднъж, като при отчитането се взема предвид културата с най-висок стандартен производствен обем/стандартна продукция.

Пипер (без семепроизводство) - в зависимост от начина на отглеждане се разделя на:

Код 3052 и 30521 Пипер - открито производство - включват се площите с пипер, който се отглежда на открито. Включват се и площите с пипер, които се отглеждат под ниски стъклени или полиетиленови покрития.

Код 30522 Пипер - оранжерийно производство - включват се площите с пипер, който се отглежда в стъклени или полиетиленови оранжерии, в **които човек може да работи изправен**.

Когато една и съща оранжерийна площ се използва няколко пъти, тя се отчита само веднъж, като при отчитането се взема предвид културата с най-висок стандартен производствен обем/стандартна продукция.

Код 3053 Зелен фасул - не се включват площите за семепроизводство.

Код 3054 Зелен грах- не се включват площите за семепроизводство.

Код 3058 Тикви- включват се и площите за семепроизводство, но се изключват площите, заети с тикви за семки за производство на масло.

Код 3059 Дини - не се включват площите за семепроизводство.

Код 3060 Пъпеши - не се включват площите за семепроизводство.

Код 3169 Други зеленчуци - включват се площите с всички зеленчуци, споменати по-горе, използвани за човешка консумация: салата, марули, спанак, зеле, карфиол, броколи, тиквички, лук, чесън, моркови, патладжан, зелена бакла, бамя, корнишони, сладка царевица, подправки - магданоз, чубрица, джоджен, копър и др.

ТРАЙНИ НАСАЖДЕНИЯ

Овощни насаждения: кодове от 3068 до 3075 и код 3179- включват се площите, заети с овощни насаждения от следните видове:

> **Семкови**: ябълки, круши, дюли и др.

> **Костилкови**: праскови, нектарини, кайсии, зарзали, сливи, джанки, череши и вишни.

Код 3078 Орехи- включват се площите, заети с орехи.

Код 3079 Бадеми - включват се площите, заети с бадеми.

Код 3080 Лешници - включват се площите, заети с лешници.

Код 3081 Кестени - включват се площите, заети с кестени.

В Код 3179 "Други овощни насаждения" се включват и площите, заети с мушмули, смокини, едроплоден дрян, черници, райска ябълка, нар, хинап и др.

Ягодоплодни:

Код 3082 Ягоди - не се включват площите, предназначени за производство на посадъчен материал.

Код 3083 Малини- включват се площите с малини.

Код 3189 Други ягодоплодни - включват се площите с арония, боровинки, къпини, касис, киви, френско грозде и др.

Овощна градина е равномерно поддържано насаждение (чрез ежегодна резитба и редовно пръскане) от плододаващи овощни дървета (семкови, костилкови и черупкови), като продукцията се използва за пряка консумация или за промишлена преработка. Когато има смесване на няколко овощни вида, площта се разпределя пропорционално на представянето на всеки отделен вид. Включват се младите трайни насаждения, които още не дават плод, овощни градини, създадени върху ливади (когато ливадата се пренебрегва) и частта, която заемат овощните дървета при асоциирано отглеждане на лози и овощни градини. Отчита се общата брутна площ, заета с овощни насаждения. Включват се площите с културите, пътеките, пътищата и местата за обръщане на машините.

Код 3201 Разсадници за трайни насаждения

Включват се площите за производство и размножаване на посадъчен материал от лозя, фиданки, резници от дървесни видове, предназначени най-често за паркове и градини: дървета, храсти, иглолистни, рози, горски фиданки и др.

Лозя:

Код 3090 Винени лозя - включват се площите с винени сортове лозя.

Код 3089 Десертни лозя - включват се площите, засадени с десертни сортове лозя, включително за производство на стафиди.

ЦВЕТА И ДЕКОРАТИВНИ РАСТЕНИЯ

В тази група се включват цветя и декоративни растения - за рязан цвят и саксийни (цъфнали или зелени с листа).

Код 3091 Цветя - за рязан цвят - включват се площите, засадени с цветни култури за рязан цвят.

Код 3092 Цветя - луковични растения - включват се площите, засадени с цветни култури, отглеждани за производство на луковици.

Код 3093 Цветя - саксийни - включват се площите, заети със саксийни цветя.

Код 3200 Оранжевийни цветя - включват се площите с цветя и декоративни растения, отглеждани във високи стъклени и полиетиленови оранжерии. Дефиницията за високи стъклени и полиетиленови оранжерии е същата като при зеленчуците.

ДРУГИ КУЛТУРИ

Код 3199 Производство на семена и посадъчен материал - включват се площите за производство на семена и посадъчен материал на следните видове култури:

- захарно и фуражно цвекло;
- хмел, тютюн, лен, коноп, памук, ароматни и лекарствени растения, подправки, цикория за кафе;
- окопни фуражни култури: фуражни зеленчуци;
- пресни зеленчуци, ягоди и декоративни растения (семена);
- бобови и житни треви - чиста или смесена култура (люцерна, детелина).

Изключват се площите за семена и посадъчен материал на зърнено-житни, зърнено-бобови и маслодайни култури и картофи, които се отчитат в кодовете на съответните култури.

Код 3097 и 3095 Угари и други - включват се угарите, семейните градини и всички други площи, заети с култури и неспоменати по-горе.

Угари са площи, включени в сеитбооборота, независимо дали са обработвани, или не, върху които не се отглеждат никакви култури по време на стопанската година. Угари, които не се поддържат в продължение на повече от две години, не се включват. Те трябва да се класифицират като необработвана земя. **Когато се косят, се записват в код 3041**

Естествени ливади, когато се изпасват от животните, се записват в код 30411 Пасища и мери.

Семейната градина е с площ около 1 дка, върху която стопаните отглеждат разнообразни видове зеленчуци, ягоди, дини, пъпеша и смесени овощни видове. Площта, заемана от всеки отделен вид, е много малка и стопаните трудно могат да я посочат отделно.

Код 30941 Култивирани гъби- култивирана печурка. Включват се площите, заети с гъби печурки. Отбелязва се площта на стелажите в кв. м, върху които се отглеждат печурки през последните 12 месеца.

Код 30942 Култивирани гъби- кладница. Включват се площите, заети с гъби кладница. Отбелязва се площта в кв. м, върху която се отглеждат гъби кладница през последните 12 месеца.

ГОВЕДА И БИВОЛИ

Код 4100 Говеда и биволи - общо - сума на кодове 4101, 4102, 4103, 4104 и 4105.

Говедата и биволи се разпределят в 5 групи в зависимост от възрастта, пола и предназначението:

Код 4101 Телета и малачета до 1 година - включват се всички мъжки и женски животни до 1 година.

Изчисляването на икономическия размер на земеделските стопанства, отнасящи се до животни от рода на едрия рогат добитък под едногодишна възраст, се взема предвид, когато се изчислява общата стандартна продукция/СП на стопанството, само когато в стопанството има повече животни от рода на едрия рогат добитък под едногодишна възраст отколкото крави. Взема се предвид само стандартната продукция/СП, отнасяща се до превишаващия брой на кравите брой на животните от рода на едрия рогат добитък под едногодишна възраст.

Код 41021 Телета и малачета над 1 г. и под 2 г. - мъжки - включват се всички мъжки говеда и биволи над 1 година и под 2 години, които са предназначени за клане.

Код 41022 Телета и малачета над 1 г. и под 2 г. - женски - включват се всички женски говеда и биволи над 1 година и под 2 години, които са предназначени за клане.

Код 4103+4006 Телета и малачета над 1 г. за разплод и бременни юници и бременни малакини - включват се всички мъжки и женски говеда и биволи над 1 година, които са предназначени за разплод, както и бременните юници и бременните малакини, които още не са раждали.

Включват се и биковете над 2 години, използвани за разплод, в т.ч. за естествено покриване на женски животни; волове за клане, угоени или не; работни волове.

Код 4104+4005 Млечни крави и биволици - включват се крави и биволици, които поради своята порода или специфични качества се отглеждат изключително или принципно за производство на мляко за човешка консумация и/или за преработка в млечни продукти. Кравите и биволиците са родили поне веднъж и е започнала лактацията.

Включват се и бракуваните млечни крави, т.е. след приключване на лактацията и допълнително угояване ще бъдат предадени за клане.

Включват се и всички биволици, които са раждали поне веднъж и при които е започнала лактация, независимо от възрастта и предназначението на млякото.

Код 4105 Крави месодайни - включват се кравите, когато са предимно от породи за месо и са предназначени единствено и само за производство на телета. Тяхното мляко се избозава директно от телетата. Понякога те могат да се доят, но млякото рядко е предназначено за човешка консумация. Включват се и бракуваните крави.

ОВЦЕ

Код 4007 Овце - общо - включват се всички налични в стопанството животни от този вид: овце майки, кочове (вкл. млади), угоени или неугоени агнета до 1 година за клане или за продажба и т.н.

Код 4008 и 4106 Овце млечни и овце месодайни - тук се включват всички женски животни, които са раждали поне веднъж, както и всички млади женски овце над 1 година, предназначени за разплод. Тук се включват и бракуваните овце майки, които ще бъдат предадени за клане.

Код 4112 Други овце - разликата между общия брой на овцете от код 4007 и броя на млечните и месодайните овце от кодове 4008 и 4106.

Изчисляването на икономическия размер на земеделските стопанства, отнасящ се до други овце, се взема предвид при изчисляване на общата стандартна продукция/СП на стопанството само ако в стопанството няма овце майки.

КОЗИ

Код 4010 Кози - общо - сбор на кодове 4011 и 4107.

Код 4011 Кози майки - включват се всички женски животни, които са раждали поне веднъж, и младите женски козички над 1 година, предназначени за разплод. Тук се включват и бракуваните кози майки, които ще бъдат предадени за клане.

Код 4107 Други кози - тук се включват всички животни от този вид, които не са отразени в горната рубрика. Това са всички мъжки животни - пръчове (включително млади), ярета до 1 година и др.

Изчисляването на икономическия размер на земеделските стопанства, отнасящ се до други кози, се взема предвид при изчисляване на общата стандартна продукция/СП на стопанството само ако в стопанството няма кози майки.

СВИНЕ

Описват се всички налични в стопанството животни от този вид.

Код 4013 Свине - общо - сбор на кодове 4014, 4108 и 4109.

Код 4014 Свине майки - включват се всички женски разплодни животни, които вече са раждали поне веднъж или са заплодени за първи път, но още не са раждали.

Включват се и младите женски свине над 50 кг, които са определени за разплод, но още не са заплоджани.

Код 4108 Прасенца под 45 дни - включват се всички мъжки и женски животни, отбити или не, на възраст до 45 дни, независимо от бъдещото им използване.

Изчисляването на икономическия размер на земеделските стопанства, свързано с прасенца под 45 дни, се взема предвид при изчисляване на общата стандартна продукция/СП на стопанството само ако в стопанството няма свине майки.

Код 4109 Други свине - включват се: млади свине (мъжки и женски) над 45 дни без значение бъдещата им реализация (за угояване или за разплод); всички свине за угояване - мъжки, женски или кастрирани с тегло над 50 кг; други налични животни, невключени в горните рубрики.

Включват се и всички мъжки животни, които се използват за разплод, както и младите мъжки животни над 50 кг, определени да бъдат включени в разплод в бъдещи периоди.

ПТИЦИ

Отчитат се всички налични птици в стопанството. Включват се и птиците от личния двор, които се отглеждат за нуждите на семейството. Изключват се пиленцата, които са в люпилните и които ще се продават като еднодневни.

Код 4016 Птици - общо - сбор на кодове 4017, 4110, 4019, 4020, 4021, 4022, 4023 и 4111.

Код 4017 Кокошки носачки - включват се всички кокошки, които вече носят яйца, предназначени за човешка консумация, за разплод, за индустриална употреба и др., както и всички мъжки разплодни птици в стопанството. Включват се и изведените от производство кокошки.

Включват се и ярките - млади женски птици, предназначени за носене на яйца, но които още не са започнали да снасят.

Код 4110 Бройлери - включват се всички птици, предназначени за угояване и за клане.

Код 4019 Пуйки - включват се всички пуйки, отглеждани в стопанството, без разлика в пол, възраст и направление за реализация.

Код 4021 Патици - включват се всички патици, отглеждани в стопанството, без разлика в пола, възрастта и направлението за реализация. Тук се включват и патиците за производство на втлъстен черен дроб.

Код 4020 Гъски - включват се всички гъски, отглеждани в стопанството, без разлика в пола, възрастта и направлението за реализация. Тук се включват и гъските за производство на втлъстен черен дроб.

Код 4022+4023+4111 Пъдпъдъци и други птици - отбелязва се общо броят на пъдпъдъците или на птици от други видове, отглеждани в стопанството (неспоменати в погорните кодове) - например фазани, токачки и др.

ЗАЙЦИ

Код 4024 Зайци - общо - включват се всички зайци, отглеждани в стопанството, дори да се отглеждат само за семейна консумация.

Код 4031 Зайкини майки - включват се всички разплодни женски животни, които вече са раждали или са заплодени за първи път, както и млади женски зайци, които са предназначени за разплод.

ЕДНОКОПИТНИ

Код 4025 Коня и други еднокопитни - включват се всички коне, понита, магарета, мулета и катъри независимо от породата и предназначението им (за разплод, за работа, за езда, за клане). Не се включват състезателните коне.

ПЧЕЛАРСТВО

Код 4027 Пчелни семейства - включват се всички пчелни семейства, като съгласно технологията на отглеждане е възможно в един кошер да се отглеждат повече от едно пчелни семейства.

ДРУГИ

Код 4029 Буби - кутийки бубено семе - отбелязва се броят на кутийките.

Код 4030 Охлюви - отбелязва се площта в квадратни метри, върху която се отглеждат охлювите.

Код 4309 Калифорнийски червеи - отбелязва се площта в квадратни метри, върху която се отглеждат калифорнийските червеи.

III. Разглеждане на специални случаи

Предвидени са специални правила за изчисляване на СПО за някои типове характеристики и за общото СПО на стопанството	
Код 4101 Телета и малачета до 1 година - г) Животни от рода на едрия рогат добитък под едногодишна възраст, мъжки и женски	Изчисляването на икономическия размер на земеделските стопанства, отнасящи се до животни от рода на едрия рогат добитък под едногодишна възраст, се взема предвид, когато се изчислява общата стандартна продукция/СП на стопанството, само когато в стопанството има повече животни от

	<p>рода на едрия рогат добитък под едногодишна възраст отколкото крави. Взема се предвид само стандартната продукция/СП, отнасяща се до превишаващия брой на кравите брой на животните от рода на едрия рогат добитък под едногодишна възраст.</p>
Код 4112 Други овце	<p>Изчисляването на икономическия размер на земеделските стопанства, отнасящ се до други овце, се взема предвид при изчисляване на общата стандартна продукция/СП на стопанството само ако в стопанството няма овце майки.</p>
Код 4107 Други кози	<p>Изчисляването на икономическия размер на земеделските стопанства, отнасящ се до други кози, се взема предвид при изчисляване на общата стандартна продукция/СП на стопанството само ако в стопанството няма кози майки.</p>
Код 4108 Прасенца под 45 дни	<p>Изчисляването на икономическия размер на земеделските стопанства, свързано с прасенца под 45 дни, се взема предвид при изчисляване на общата стандартна продукция/СП на стопанството само ако в стопанството няма свине майки.</p>